

Петечел О.Ю.

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права Навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

Козич І.В.

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права Навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

Petechel O.Yu.

Associate Professor of the Department of Criminal Law of the Educational and Scientific Law Institute of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, PhD, Associate Professor

Kozych I.V.

Associate Professor of the Department of Criminal Law of the Educational and Scientific Law Institute of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, PhD, Associate Professor,

ДЕЯКІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО КРИТИЧНУ ІНФРАСТРУКТУРУ ТА ЇЇ ЗАХИСТ»

12-14 вересня 2019 року відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Становлення та перспективи розвитку державної системи захисту критичної інфраструктури в Україні. Кримінологічна оцінка ризиків і загроз» за підтримки та участі Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Служби безпеки України та кафедри кримінального права Навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника.

Крім питань реформування кримінального законодавства, активно обговорювалося питання правового регулювання забезпечення захисту критичної інфраструктури, зокрема проект Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист».

Ознайомившись з пропонованим проектом, варто звернути увагу на окремі суперечливі питання, що в подальшому можуть створити проблеми для подальшого однозначного тлумачення та застосування закону.

Найперше вважаємо за необхідне чіткіше пропрацювати статтю 1 Проекту в частині узгодження термінів, які використовуються як в самому законі, так і в інших нормативно-правових актах.

Так, Розділ II стосується визначення основних засад державної політики захисту критичної інфраструктури. Однак визначення терміну такої державної політики в законі не має, а аналіз Розділу II дає підстави дійти висновку, що автори Проекту ототожнюють державну політику з державною системою захисту критичної інфраструктури, що, на нашу думку, є помилковим.

Потребують узгодження терміни «національна безпека» та «національний інтерес», що використовуються у Проекті, оскільки в Законі України «Про національну безпеку України» вживаються терміни «національна безпека України» та «національні інтереси України».

Аналіз терміну «безпека критичної інфраструктури» дає підстави виділити ознаки захищеності критичної інфраструктури, а це функціональність, безперервність роботи, цілісність та стійкість. Однак на думку авторів акт несанкціонованого втручання передбачає порушення лише безперервності та стійкості. Більше того, автори вважають, що функціональність об'єкта критичної інфраструктури включає в себе безперервність та стійкість. Однак аналіз поняття безпеки критичної інфраструктури та зміст всього Проекту приводить до протилежного висновку. Більше того, в тексті Проект згадується ще одна ознака безпеки критичної інфраструктури – надійність (підпункт 8 частини 1 статті 17 Проекту). Варто відзначити, що в проекті зустрічаються випадки вживання термінів «безпека та стійкість критичної інфраструктури» та «безпека та стійкість об'єктів критичної інфраструктури». При цьому не зрозуміло, чи вони є тотожними, чи розцінюються як ціле і частина. Також не логічним є вживання одночасно терміну «безпека», що вже включає ознаку стійкості, разом з терміном «стійкість».

Тому пропонується наступні визначення термінів «акт несанкціонованого втручання» та «безпека критичної інфраструктури»:

1) акт несанкціонованого втручання — діяння, що створило загрозу безпеці критичної інфраструктури та призвело до одного або декількох з таких наслідків: створило загрозу функціонуванню об'єкту критичної інфраструктури; порушило його безперервність роботи і стійкість; пору-

шило цілісність об'єкту критичної інфраструктури; створило реальні чи потенційні загрози національній безпеці України;

2) безпека критичної інфраструктури — стан захищеності критичної інфраструктури та/або окремих об'єктів критичної інфраструктури, за якого забезпечується функціональність, надійність, безперервність роботи, цілісність і стійкість критичної інфраструктури;

У зв'язку з цим привести у відповідність по тесту Проекту всі словосполучення «безпека та стійкість» (наприклад, частина 3 статті 4 Проекту; частина 1 статті 5 Проекту) замінивши їх на «безпека», що включає в себе і функціональність, і стійкість, і безперервність роботи, і надійність, і цілісність, а словосполучення «захист та стійкість» (наприклад, частина 3 статті 13 Проекту; підпункт 7 частини 1 статті 16 Проект) замінити на «захист та безпека»

Окремо слід зупинитися і на розумінні авторами Проекту системи захисту критичної інфраструктури, в яку включаються лише суб'єкти. Поскільки саме поняття «система» означає взаємопов'язаність різних елементів що утворюють єдине ціле, то до системи, крім суб'єктів, варто додати і об'єкти критичної інфраструктури, рівні управління, режими функціонування.

До того ж, визначаючи перелік суб'єктів державної системи захисту критичної інфраструктури, авторами Проекту не віднесено до нього Кабінет Міністрів України. Хоча в той же час Проектом на КМУ покладається ряд завдань із забезпечення захисту критичної інфраструктури, зокрема, затвердження Регламенту обміну інформацією, затвердження порядку розроблення паспорту, затвердження Національного плану захисту, затвердження Положення про Уповноважений орган тощо. Більше того, саме на КМУ покладається управління державною системою захисту на загальнодержавному рівні. На нашу думку, суб'єктом державної системи захисту критичної інфраструктури в першу чергу є Верховна Рада України, яка шляхом законодавчого регулювання визначає основи державної політики у цій сфері.

Аналізуючи статтю 10 Проекту варто відзначити, що авторами пропонується встановлювати обов'язкові та рекомендаційні вимоги щодо рівня організації захисту критичної інфраструктури. Однак проектом визначаються такі вимоги лише щодо об'єктів I, II та III категорії критичності, а IV категорія залишилася поза увагою.

Варто також відзначити необхідність доопрацювання статті 16 Проекту, що передбачає повноваження Уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури. Однак проектом не передбачено порядок

утворення даного органу, його структуру. На нашу думку, саме даним законом мали б врегулюватися комплексно питання формування та повноваження уповноваженого органу.

Крім того, авторами не врегульовано порядок функціонування органів місцевого самоврядування, що включені до суб'єктів державної системи захисту критичної інфраструктури без конкретизації їх повноважень.

Петечел О.Ю., Козич І.В. Деякі питання удосконалення проекту Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист»

В статті автори коротко аналізують проект Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист»

В цілому в статті констатовано, що існує необхідність його доопрацювання з точки зору юридичної техніки, а також в частині утворення та функціонування суб'єктів державної системи захисту критичної інфраструктури.

Ключові слова: критична інфраструктура, об'єкти критичної інфраструктури.

Petechel O.Yu, Kozych I.V. Some issues of improving the draft Law of Ukraine «On Critical Infrastructure and its Protection»

In the article, the authors briefly analyze the draft Law of Ukraine «On Critical Infrastructure and its Protection»

In general, the article states that there is a need to refine it in terms of legal techniques, as well as in terms of the formation and functioning of the subjects of the state system of critical infrastructure protection.

Keywords: critical infrastructure, critical infrastructure objects.